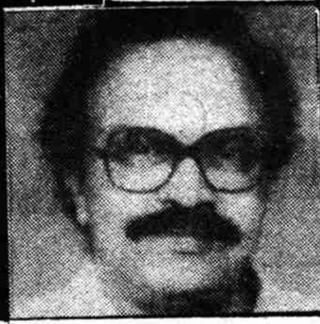

సిగ్గు

కె. వి. యస్. వర్మ

కాకపోయినా వెండి చెంచా నోట్స్ పెట్టుకునే పుట్టాడు. అతను కాలేజీలో చదివే రోజుల్లో 'పెట్టి పుట్టాడుగురుడు' అనుకునే వాళ్లు చాలామంది అతని బట్టలూ, దర్జా చూసి. చదువయ్యాక తండ్రికి ఆసరాగా వ్యాపారంలో దిగి, దాన్ని విస్తరించినప్పుడు, 'సురేంద్ర మోహన్ పట్టిందల్లా బంగారమే' అన్నారు అనేకమంది.

ఉ డ్దే మగాడినీ, నవ్వే ఆడదాన్ని. నమ్మకూడదనే పెద్దల మాటను సురేంద్ర మోహన్ నమ్ముతాడు. అతను కూడా పెద్దే. పెద్దల మాటతో ఏకీభవించి నందుకే కాకుండా సంఘంలో

తనకున్న స్థాయిలో కూడా సురేంద్ర మోహన్ పెద్దే.

సురేంద్రమోహన్ బంగారం చెంచాతో

రాత్రి తొమ్మిది గంటలయ్యింది. సూర్యుడు ఎప్పుడో నిద్రలోకి జారుకున్నా, నేలంతా ఇంకా వేడి వేడి గానే వుంది. ఎండకి ఒళ్లు పేలిపోయిన చెట్లు శవాల్లా బిగుసుకు పోయాయి. సురేంద్ర మోహన్ గది మాత్రం చల్లచల్లగా హాయిహాయిగా వుంది. 'జీ' టీవీలో పాత పాటలు మృదు మధురంగా మంద్ర స్వరంలో వస్తున్నాయి.

ఆ పాటల్ని సురేంద్ర మోహన్ చూస్తూన్నాడుకానీ, వినడంలేదు.

అలోచిస్తున్నాడు. తన వ్యాపార లావాదేవీల గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు. బొంబాయి నుంచి రావలసిన ఫోన్ కాలి కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు. అతని మంచం పక్కన నేలమీద కూర్చుని బ్లాక్ తన యజమాని ఎప్పుడు డిన్నర్ కెళ్తాడా, ఎప్పుడు తనకు తిండి పెట్టిస్తాడా అని ఎదురు చూస్తోంది. అయ్యోగోరు, 'ఇంటికెళ్ళి పో' అని ఎప్పుడు చెబుతారా అని గోవిందు ఎదురు చూస్తున్నాడు.

“ఇంటి దగ్గర నూకాలు ఒక్కర్తీ వుంటది. పోయిన బిడ్డను తల్చుకుంటూ ఏడుస్తా వుండుంటది” అనుకున్నాడు గోవిందు.

కొడుకు పోయి పదిహేను రోజులయినా ఆరోజే జరిగినట్టుగా వుంది గోవిందుకు. ఏడేళ్ల కొడుకు అప్పటివరకూ తండ్రి చుట్టూనే తిరిగాడు. “అదేటి నాన్నా, ఇదేటి నాన్నా, అదెందుకలా వుండాది, ఇదెందుకలా వుండాది” అని ఎన్నెన్నో ప్రశ్నలేశాడు. తండ్రి కూడా తిరిగి తిరిగి “కాళ్ళు పీకుతున్నాయి. ఎత్తుకో” మన్నాడు. కాసేపటికి ‘ఇంకసాల్లే’ అని దిగి బ్లాక్ వెంట పరిగెత్తాడు. బ్లాక్ తోకను పట్టుకోవాలనుకున్నాడు. బ్లాక్ తోక వూపుతూ ఒక్కోమెట్టు ఎక్కి శ్లాబ్ వేస్తున్న మూడో అంతస్తుకెళ్ళింది. గోవిందు కొడుకూ వెళ్లాడు. పైన పరుగిడుతూ పట్టు తప్పి కిందకు పడి పోయాడు.

దబ్బున శబ్దం అయ్యేటప్పటికి అటు చూశాడు గోవిందు. ఒక్క క్షణం ఏవిటో బోధపడలేదు. గబుక్కున నాలుగడుగు లేశాడు. గుండె ఝల్లుమంది. పెనుకేక వేశాడు. రక్తపు ముద్దలావున్న కొడుకు మీద పడి పోయాడు. గుండె చెరువయ్యేలా ఏడ్చాడు. శ్లాబ్ పని చేస్తున్న వాళ్లు గబగబా కిందకొచ్చారు.

“ఓరి దేవుడా, ఎంత పని సేసేవురా” అని గోవిందు ఏడ్చాడు.

“నీకు నానేం అన్నేయం సేసేను” అని ఏడ్చాడు.

“అన్నెం పున్నెం తెలీని, ముక్కు పచ్చలారని నా బాబేం తప్పు సేసేడని ఇంత అగాయిత్యం సేసేవు” అని ఏడ్చాడు.

అంతా కలిసి గోవిందునూ, రక్తపు ముద్దయిన అతనికొడుకునూ అక్కడికి దగ్గర్లోనే వున్న అతనింటికి తీసుకెళ్లారు.

నూకాలు దూరం నుంచి అంత మందిని చూసి ఏదో జరిగిందని భయ పడింది. వాళ్లు దగ్గరకు వచ్చాక, రక్తపు

ముద్దను చూసి, “నాయనా, నాసిట్టితండ్రి” అంటూ స్పృహ తప్పి పడిపోయింది.

చుట్టూపక్కల వాళ్లు వచ్చారు. “అయ్యో, అయ్యయ్యో” అన్నారు. నూకాలుకు ఉప చర్యలు చేశారు. కాసేపటికి నూకాలు లేచింది.

“నాసిట్టి తండ్రికప్పుడే నూరేళ్ళూ నిండిపోనాయా” అంది గొణుక్కుం టున్నట్టుగా, నమ్మలేనట్టుగా.

తన రక్తపు ముద్దను గుండెల కద్దుకుంది.

రక్తపు ముద్దను ఖననం చేశాడు. సూర్యుడు తన ప్రతాపం చాలించి, సిగ్గుపడుతూ పడమటికొండల్లో తలదాచు కున్నాడు. ఆకాశం తెల్ల ముఖం వేసుకుంది. చెట్లు దిగ్భ్రాంతితో నిలబడిపోయాయి. రెండు రోజులపాటు గోవిందు పనిలో కెళ్లకుండా ఇంట్లోనే వుండిపోయాడు. తనేడుస్తూ, ఏడుస్తున్న భార్యను ఓదారుస్తూ ఇంట్లోనే వుండిపోయాడు. కొడుకు చేసిన అల్లరి, ముద్దు ముద్దు మాటలు, పేచీలు, బెదిరింపులు....గుర్తుకొస్తుంటే ఏడుపు తన్నుకొచ్చేది.

మా ప్రాణాల ప్రాణమూ అని నాలుగోను తొస్తున్నట్టు సైకింకూటాన్స్ విచ్చుకున్నారని భయపడాలి అప్పుడూ వానారు...!!

“ఇందాకే కదరా నాసేతి వన్నుతిని, నేనొద్దంటున్నా యినకుండా నాన్నెంట యేళ్లావు. బగమంతుడా, ఎంత పాపాని కొడిగట్టినావు. రోజూ పొద్దున్నే నీకు దండవెడతానే, పెతిసెనోరం వుపవాస ముంటానే, నా పూజలందుకుని నాకు కడుపుకోత యెట్టినావు కదరా. నా బిడ్డన్నాకిచ్చెయ్. నా బిడ్డన్నాకిచ్చెయ్. దేవుడా, సత్తెనారాయణమూర్తీ, తిరపతి ఎంకన్నా నా బిడ్డన్నాకిచ్చెయండి” అంటూ భోరుభోరున ఏడ్చింది నూకాలు.

“వూరుకోసెల్లీ”
“వూరుకోవూరుకో ఓనాలప్పా”

అంటూ పక్కళ్ల ఆడవాళ్లు ఓదారు స్తుంటే నూకాలు దుఃఖం మరింత పెరిగింది. రక్తం ముద్ద పైకి వొంగివొంగి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది. పైట వూడిందని ఆమెకు తెలీదు, ఎవరో ఒకరిద్దరు

మగాళ్ళకు తప్ప ఒంటిపైనున్న జాకెట్టు చిరుగులదనీ గుర్తులేదు.

ఏడ్చిఏడ్చి నూకాలు మళ్ళీ స్పృహ తప్పిపోయింది.

గోవిందు తోటి వాళ్ల సాయంతో తన

మూడో రోజున గోవిందు పనిలో కెళ్లాడు. సురేంద్రమోహన్ కూడా ఆ రోజే కేంప్ నుంచి వచ్చాడు.

జరిగిన ఘోరం చెబుతూ గోవిందు ఘోల్లన ఏడ్చాడు.

“చచ, చీచీ, ఏవిటా ఏడుపు” అని సురేంద్ర మోహన్ మొదట చీదరించు కున్నాడు.

“ఇదిగో ఈ డబ్బు వుంచు” అంటూ అయిదొందలు గోవిందు చేతికిచ్చాడు.

గోవిందుకు మరింత దుఃఖం వచ్చింది.

“ముందా ఏడుపు ఆపు. మగాడివి ఇలా ఏడవడానికి సిగ్గెయ్యడం లేదూ. ఇంకావు. ఇలాంటివి ఒకోసారి జరుగు తుంటాయి. గుండె నిబ్బరం చేసుకోవాలి. మీరిద్దరూ వయసులోనే వున్నారూ. మళ్ళీ ఇంకో బిడ్డ పుడతాడు. వెళ్లు, వెళ్లి పనిచేసుకో” అని సురేంద్రమోహన్ తన ఎ. సి. రూమ్ లో కెళ్లిపోయాడు.

గోవిందు ఒక్క క్షణం అలానే నిలబడి, కళ్లు తుడుచుకుని పనిలో పడ్డాడు. కొడుకు జ్ఞాపకాలు వెంటాడుతూనే వున్నాయి.

మానసిక శ్రమలో బాధలు కాసేపు మరచి పోవచ్చునేమోకానీ, శారీరక శ్రమలో వాటిని మరచిపోవడం కష్టం.

కాల్చే వారి కన్నా వూర విల్చే వారికే ఎక్కువ ప్రమాదం తిని చెప్పిన దేశస్థులలో నాదగ్గర ఎవరూ కాబస్తున్నారు నిగరిట్లు..!!

అతని మనసులాగే అంతటా చీకటి ఆవరించింది. కష్టాల్లా చీకటి, కన్నీళ్లలా చీకటి, పీడకలల్లా చీకటి, వెంటాడే జ్ఞాపకాల్లా చీకటి.

తువాలతో చెమట తుడుచుకుని గోవిందు ఇంటికెళ్లాడు. నూకాలు, కట్టెల పొయ్యి ముందు కూర్చుని గొట్టంతో ఉడుతోంది. పొయ్యి మీద అన్నం ఉడుకుతోంది. ఆమె మనసూ ఉడికి పోతోంది.

కొడుకు తన వీపు మీదకు వాలి రెండు చేతులతో తనను కౌగలించుకున్నట్టు నిపించి 'ఉండరాసిట్టి' అని వాడి చేతుల్ని వెనక్కు తీసెయ్యబోయింది. అక్కడే చేతులూ లేక పోవడంతో ఆమెకు కన్నీళ్లొచ్చాయి.

గోవిందు స్నానం చేసి, వంట గదిలో కొచ్చి.

“ఇంకా వంట కాలేదటే” అన్నాడు.

“అవుతున్నాది” అంది నూకాలు.

ఆమె గద్గద గళం వినగానే గోవిందు కంట అతని కొడుకు కన్నీరయ్యాడు. ఇందాక యజమాని చెప్పింది గుర్తొస్తూంది.

పొయ్యిమీది కుండను పట్టుకుని వాల్చి, గంజి వార్చి, నూకాలు ముక్కు చీదుకుంటూ భర్త వేపు తిరిగింది.

యజమాని అన్నమాటలన్నీ గోవిందు భార్యకు చెప్పాడు. నూకాలు వినీ వినీ,

“నాదగ్గరికెప్పుడూ నీ అయ్యగారి కబుర్లు సెప్పకు. పెళ్లాం సచ్చిపోయి నప్పుడు కంట వోసుక్క కూడా కన్నీరెట్ట నోడు నీయజమాని, అలాంటి రాతి గుండోడి మాటలు నాకు సెప్పకు “అంది” కోపంగా నూకాలు.

గోవిందు ఇంకేమీ అనలేకపోయాడు. మూడేళ్ళక్రితం సురేంద్రమోహన్ భార్య

ఏదో జబ్బుతో చనిపోయింది. అతను ఆరోజున కానీ, ఆ తర్వాత కానీ కన్నీళ్లు పెట్టుకోలేదు. హిందీ సినిమాల్లోని టున్ టున్ లా, తెలుగు సినిమాల్లోని కల్పనారాయ్ లా వుండే భార్యపోగానే అతను ఏడవలేదు. ఆమెకు నవ్వెక్కువ. హాస్య చతురత కూడా ఎక్కువే. నలుగురితోనూ కలివిడిగా వుండేది. ఆమె లావెక్కక ముందు బొద్దుగా పిటపిట లాడుతూ వున్న రోజుల్లో ఏదో ఒకనాడు తన కన్నుకప్పి వుండేవుంటుందని సురేంద్ర మోహన్ కు నమ్మకం, లేదా అనుమానం. ఆమె పోయిన మూణ్ణెల్లకే నాజుకైన ఓ అమ్మాయిని పెళ్లి చేసుకున్నాడు.

“తప్పేం వుంది. ఏబై యేళ్ళు కూడా ఇంకా నిండలేదు మనోడికి. మగాడు తోడు లేకుండా ఎలా బతగ్గలడు. అందమైన అమ్మాయినే చేసుకున్నాడు. మనోడెప్పుడూ లక్ష్మీపెలోయే” అని అన్నారు అతని బంధువుల్లోని మగాళ్ళు.

“పెళ్ళాం పోయినా కొంచెం కూడా బాధ పడలేదు. పెళ్ళాం పోయిన మూణ్ణెల్లకే మళ్ళీ పెళ్లి చేసుకున్నాడు. మొదటి భార్య అందంగా లేకపోయినా ఎంత మంచిది. ఆయనకే కష్టం రాకుండా చూసుకునేది. ఆయనకేంవెకెళ్లి వస్తానన్న రోజున రాకపోతే ఎంత కంగారు పడేదో. ఆయనకోసారి టైఫాయిడ్ వస్తే ఆవిడ రాత్రీ పగలూ టైఫాయిడ్ వుండి ఎంత సేవ చేసింది. ఆవిడ ప్రేమాభిమానాలన్నీ మరచిపోయాడు. మగాళ్లంత విశ్వాస ఘాతకులు ఇంకెవరూ వుండరు” అనుకున్నారు అతని బంధువర్గంలోని ఆడవాళ్లు.

ఎవరేమనుకున్నా సురేంద్రమోహన్ పట్టించుకోలేదు. రెండో భార్యతో వీలయినంత సుఖం పొందే ప్రయత్నాల్లో

పడి పోయాడు. జరిగినదంతా మంచికని, అనుకోవడమే తన పని అనుకున్నాడు.

సురేంద్రమోహన్ బంధువర్గంలోని ఆడవాళ్లలాగే నూకాలూ అనుకుంది. భర్త గొప్పగా చెప్పబోయిన అయ్యగారి కబుర్లను యీసడించుకుంది.

“సాల్లేవయ్యా పెద్ద సెప్పొచ్చావ్. నీ యజమాని గొప్పలు ఆడి దగ్గరే వుండ నియ్యి. ఇంటికి తేబోక” అంది.

అదేమాట ఇప్పుడూ అంది నూకాలు. గుడ్డి వెన్నెల పాలిపోయిన మనిషిలా వుంది. సురేంద్ర మోహన్ మేడకు కనుచూపు దూరంలో ప్రవహిస్తున్న గోదావరి జాలి తెలీని చుక్కల పులిలా వుంది. నిటారుగా నిలుచున్న చెట్లు ఆగుడ్డి వెన్నెల్లో రాకాసి గుడ్ల గూబల్లా వున్నాయి. తెల్లమేడ రాముడి దగ్గరకు ఒయలొలికిస్తూ వచ్చిన శూర్పణ కలా వుంది.

“అయ్యగారింకా పిలవలేదేంటి? నూకాలు ఒకరీ ఏడుస్తాకూసునుంటది” అనుకున్నాడు గోవిందు ఎ.సి.రూమ్ కు దగ్గర్లో నిలబడి.

సురేంద్రమోహన్ చల్లచల్లని గదిలో కాలుగాలిన పిల్లిలా మెల్లమెల్లగా పచార్లు చేస్తున్నాడు. బొంబాయి నుంచి ఫోన్ కాల్ ఇంకా రాలేదు.

“ఈ ఫోన్ మీదే నా భవిష్యత్తంతా ఆధారపడి వుంది. ఒక్కసారే అంత సరుకు పంపాలింది కాదేమో” అనుకుంటూ మధ్యమధ్యలో ఫోన్ వంక చూస్తున్నాడు.

ఆకలితో కడుపు నకనకలాడుతున్న బ్లాకీ అసహనంగా యజమాని వంక చూస్తోంది.

గోడ గడియారంలోంచి అర్థనగ్ని సుందరి బయటికొచ్చి, కన్నుగీటి, తపమని పదిగంటలు కొట్టి మళ్ళీ లోపలికెళ్లి పోయింది.

ఇక టెన్నన్ భరించలేక ‘ముందు పని తర్వాత మందు’ అనే నియమాన్ని వదిలేసి, ఫారిన్ విస్కీ బాటిల్ ఓపెన్ చేశాడు సురేంద్రమోహన్. గ్లాసులో విస్కీపోసి, సోడాతో నింపి, సిప్ చేశాడు

“మన కొంప మునిగింది. మన భోజనం ఇంక తెల్లారగట్టే” అనుకుంది బ్లాకీ యజమాని చేతిలోని విస్కీగ్లాసు వంక విసుగ్గా చూస్తూ.

ఇక లాభంలేదనుకుని “భాయ్ భాయ్” మంది. చొంగ కారుస్తూ నాలిక ముందుకు చాపి పైకీ కిందకీ వూపిందిబ్లాకీ.

సురేంద్రమోహన్ ఆలోచన నుంచి

బయటపడి బ్లాక్ వంక చూశాడు.
 “పాపం బ్లాక్ ఇంకా తిండితినలేదు”
 అని గుర్తుకొచ్చింది.
 కాలింగ్ బెల్ నొక్కాడు. గోవిందు
 గబగబా గదిలోకొచ్చాడు.
 “బ్లాక్ కి అన్నం పెట్టించు,
 అమ్మగారింకా క్లబ్బు నుంచి రాలేదా”
 “నేదండి”
 “నర్లే, దీన్ని తీసుకెళ్లు” అన్నాడు
 సురేంద్రమోహన్.
 గోవిందు బ్లాక్ ని తీసుకెళ్లాడు.
 అంతలో ఫోన్ రింగయింది. సురేంద్ర
 మోహన్ విస్కీ గ్లాసు టీ పాయ్ మీద పెట్టి,
 గబుక్కున ఫోన్ అందుకున్నాడు.
 “ఎస్, సురేంద్ర స్పీకింగ్” అన్నాడు.
 అటువైపు నుంచి మాటలు వింటూ,
 “ఏంటీ, ఏంటేంటీ, ఆఁ” అంటూ
 మంచం మీద కూలబడిపోయాడు.
 మంచం పక్కనే వున్న బజర్ మీద అతని
 చెయ్యిపడింది. ఫోన్ రిసీవర్ నేలమీద
 పడిపోయింది.

గోవిందు పరుగెత్తుకు వచ్చాడు.
 కాళ్లు రెండూ బారచాపి, తల గోడకు
 అన్ని శవంలా వున్న సురేంద్రమోహన్ ను
 చూసి,
 “అయ్యగోరూ” అని అరిచాడు
 గోవిందు.
 సురేంద్రమోహన్ నెమ్మదిగా కళ్లెత్తి
 గోవిందును చూశాడు.
 గోవిందు ఆశ్చర్యపోయాడు.
 సురేంద్రమోహన్ కళ్లల్లో నీళ్లు!
 “ఎవయ్యిందయ్యగోరూ” అత్రంగా
 అడిగాడు గోవిందు.
 సురేంద్రమోహన్ చెయ్యెత్తి అటూ
 ఇటూ వూపాడు.
 గోవిందుకు అర్థంకాలేదు. మళ్లీ
 అడిగాడు.
 “అంతా అయిపోయిందిరా. లక్ష్మ
 రెండు లక్షలూ కాదు, మొత్తం మునిగి
 పోయానురా” అంటూ సురేంద్రమోహన్
 కన్నీళ్లు తుడుచుకున్నాడు.
 “ఊరుకోండయ్యగోరూ” అన్నాడు
 గోవిందు.

ఆ మాటతో సురేంద్రమోహన్ కు
 ఏడుపోచ్చేసింది.
 ఏమనడానికీ తోచక గోవిందు
 తెల్లబోతూ నిలుచుండిపోయాడు.
 సురేంద్రమోహన్ ఏడుస్తానే
 విస్కీ బాటిల్ చేతిలోకి తీసుకున్నాడు.
 గోవిందు నెమ్మదిగా తలుపు వేసి,
 బయటికొచ్చి, మేడ మెట్టు మీద కూర్చుని
 కళ్లు మూసుకున్నాడు.
 “ఏటయ్యా, ఇంత రేతిరయ్యినా
 ఇక్కడే వుండి పోనావు” అంటూ నూకాలు
 వచ్చింది.
 ఉలిక్కిపడి తలెత్తి చూశాడు గోవిందు.
 నెమ్మదిగా జరిగినదంతా చెప్పాడు.
 తన కొడుకు పోయినప్పుడు ‘అయ్య
 గోరు’ అన్న మాటలు ఆమెకు గుర్తొచ్చి
 ఏదో అనబోయి, ఆవేశాన్ని ఆపుకుంది.
 గుడ్డి వెన్నెల్లోకోసారి చూసి,
 “గొప్పొళ్లయవారం సిత్రంగా వుంటాది”
 అంది నూకాలు.
 (రాచకొండ విశ్వనాథ శాస్త్రి గారి ‘ఇల్లు’
 నవలలోని ఓ సూక్తి ఆధారంగా ఈ
 కథ)

With Best Compliments from

APGST. VJA-08-1 / 1039 / 01-09-1970
 C. S. T. VJA-08-1 / 1010 / 23-09-1970

Grams : "CIRCARS"
 TELEX : 0475 - 321 - ABCD - IN
 Fax : (+91) 866 - 423562

Office : 424642
 (P B X. 4 Lines)
 Resi. : 77655, 64545

CIRCARS LAKSHMI MILL STORES

FOREMOST HOUSE FOR ALL MODERN RICE MILL MACHINERY & SPARES
 P. B. No. 152, Convent Street, VIJAYAWADA - 520 001.

IN THE SERVICE OF RICE MILLERS FROM 1918

